

**BYGNINGER OG
GRØN OMSTILLING**

Muligheder for aktive el-forbrugere og energifællesskaber i Danmark

Fremsynsnotat

Forfattere: Søren Dyck-Madsen, CONCITO, Camilla Damsø Pedersen, CONCITO, Christian Jarby, Rådet for Grøn Omstilling

Dette fremsynsnotat er en del af projektet "Bygninger og Grøn Omstilling" støttet af Realdania og Grundejernes Investeringsfond.

Udgivet: september, 2020

Indhold

1. Introduktion.....	3
2. Egenproducenter af el med solceller en udfordring for reguleringen af el-markedet	3
3. Bygningsreglementet medregner produktion af el fra solceller på nybyggerier på lige fod med energieffektivitet indtil en vis grænse.....	5
4. Mængdemæssigt er EE og lokal VE ligestillet på årsplan, men tidsmæssigt og kvalitetsmæssigt er der forskel	6
5. EU's elmarkedsdirektiv introducerer rettigheder og krav til egenproducenter og "borgerenergifællesskaber"	7
6. Regler for egenproducenter og energifællesskaber i Elmarkedsdirektivet	8
7. Udkast til implementering af el-markedsdirektivet i dansk lovgivning.....	11
8. Principper for ministerens reguleringsbemyndigelse af aktive forbrugere og borgerenergifællesskaber	12
9. Vurdering af principperne bag høringsudkastet	15
10. Aktive forbrugere og borgerenergifællesskaber som en aktiv omkostningseffektiv del af energisystemet og driften af elnettet	16
11. Rammebetingelserne har stor betydning for økonomien i solcelleudbygning	16
12. Sammenfattende vurdering af mulighederne for aktive forbrugere, egenproducenter og borgerenergifællesskaber	17
13. Anbefalinger til byggeriets aktører.....	19
14. Målgruppe for dette fremsynsnotat.....	20

1. Introduktion

Danmark har valgt, at den samfundsmæssige omstilling af især el-produktionen væk fra fossile brændsler og over til vedvarende energi fortrinsvis skal ske i det kollektive energisystem. Den forventede elektrificering af både varmeproduktion og transport forventes at øge el-forbruget, og dermed også el-produktionen og el-distributionen ret markant.

Der har været skiftende regulatoriske betingelser for de såkaldte egenproducenter af energi, hvor støttemulighederne er reduceret i takt med, at teknologierne er blevet billigere, og det kollektive el-system er omstillet til vedvarende energi.

I EU-Kommissionens forslag til elmarkedsdirektivet i EU var der stor fokus på, at EU's grønne omstilling skulle ske ved, at hver enkelt bygning mere eller mindre skulle energieffektiviseres og forsynes med vedvarende energi, gerne fra egen produktion på matriklen, eller ved at borgerne sluttede sig sammen i såkaldte borgerenergifællesskaber.

For Danmark ville denne tankegang betyde, at man både omstillede det samlede kollektive energisystem til vedvarende energi, og derudover også skulle omstille alle bygninger til at være mere eller mindre selvforsynende med vedvarende energi. Det blev vurderet til ikke at være hverken hensigtsmæssigt eller omkostningseffektivt.

Danmark fokuserede derfor i forhandlingerne om direktivet på, at samtidig med, at fokus på at bygningerne skulle forsynes med vedvarende energi fastholdes i de lande, som ikke omstillede det kollektive energisystem, så skulle det være muligt for lande som Danmark at fastholde sin strategi om at gennemføre skiftet til vedvarende energi i det kollektive energisystem. Denne strategi lykkedes.

Når nu bestemmelserne i EU's elmarkedsdirektiv skal implementeres i dansk lovgivning, kan Danmark drage nytte af at være et af de lande, som er nået længst i skiftet fra fossile brændsler til vedvarende energi i det kollektive el-system og allerede har implementeret muligheder og rettigheder for egenproducenter i den nationale el-lovgivning. Det er derfor ikke nødvendigt med store ændringer i de danske regler på baggrund af el-markedsdirektivet.

Som udgangspunkt ser det ud til, at reglerne fortsætter med fritagelse for betaling af afgift m.v. for den egenproduktion af strøm, som forbruges "bag måleren" med det samme.

Det er endnu uklart, hvordan reglerne for borgerenergifællesskaber i el-markedsdirektivet implementeres i dansk lovgivning. Men af det fremlagte forslag til revision af elforsyningsloven ser det ud til, at de nye "borgerenergifællesskaber" vil få samme rettigheder, som aktive el-forbrugere allerede har i dag.

2. Egenproducenter af el med solceller en udfordring for reguleringen af el-markedet

I den første periode, hvor teknologien til produktion af egen elektricitet ved opsætning af solcellepaneler på taget fremkom, var udnyttelsen af denne opsætningsmulighed i Danmark drevet af ganske betydelige indirekte tilskud, som fremkom på to måder:

1: Egenproduktion af el blev fritaget for betaling af afgifter, PSO (Public Service Obligations), tariffer og moms heraf.

2: Fritagelsen for disse betalinger skete på årsplan, således at solcelleejeren så at sige gratis fik lov til at bruge el-systemet som "lager" for sin el, ofte fra produktionstidspunktet om sommeren til forbrugstidspunktet om vinteren.

Denne tankegang gav mening for omkring 10 år siden, hvor solcelleanlæg var betydeligt dyrere end i dag og derfor behøvede favorable afregningsvilkår for at blive opsat.

Efterhånden som anlæggene blev billigere eksploderede antallet af særligt private anlæg på parcelhuse, hvilket betød et meget stort provenutab for staten og en manglende tariffbetaling til drift af det samlede el-net. Dette gav et stort politisk pres for at ændre afregningsreglerne og her særligt den såkaldte årsafregning.

Stort set alle private forbrugere var afregnet som såkaldte "skabelonkunder" med samme el-pris året rundt, idet de såkaldte intelligente fjernaflæste timemålere endnu ikke var udbredt.

Med fremkomsten af afregning af el-forbrug baseret på det øjeblikkelige forbrug over en time ganget med den faktiske timepris for el på dette tidspunkt, så fungerede netto-målerordningen ikke mere. For hvilken faktisk timepris for produktion om sommeren skulle der modregnes med i den faktiske timepris om vinteren.

Ordningen blev skrottet – efter dog først at have været igennem en fase, hvor der blev afregnet på timebasis.

Med den såkaldte "straks-nettomålerordning", hvor overskuddet fra egenproduktionen og forbruget af el fra el-nettet konstant afregnes med den pris, der er på produktions- og forbrugstidspunktet, blev dette problem klaret.

Derved tilkommer der ikke flere nye afregningsmæssige problemer. Der er dog stadig en udfordring med de husholdninger, som fortsat er på de "gamle nettomålerordninger". Disse må reguleres særskilt uden for den generelle regulering, så længe de eksisterer.

Selvom den tidsmæssige udfordring i forhold til "timeafregning" nu er lukket ned, så er der fortsat udfordringer i reguleringen af egenproducenter. Det skyldes, at der kollektivt fortsat er en beskatning af el-forbrug, som bidrager til statens samlede skatteprovenu, som egenproducenter ikke, eller i mindre omfang, bidrager til.

Der er således uklarhed om, hvordan aktive forbrugere, egenproducenter og borgerenergi-fællesskaber bidrager fuldt ud til den solidariske betaling af driften af el-nettet via betaling af tariffer pr kWh.

Den solidariske betaling for den samlede grønne omstilling til vedvarende energi gennem den såkaldte PSO-betaling er også en del af problemet med manglende bidrag fra egenproducenter. Dette løser dog sig selv, da PSO betalinger gradvist flyttes væk fra el-regningen og over til statsbudgettet.

Nedenfor ses der på den nye regulerings betydning har for egenproducenter, særligt:

- Den danske implementering af EU's el-markedsdirektiv

- Nye principper for tarifbetaling til driften af el-nettet
- Justering af energikravene i bygningsreglementet

3. Bygningsreglementet medregner produktion af el fra solceller på nybyggerier på lige fod med energieffektivitet indtil en vis grænse

Bygningsdirektivet tilsiger, at energiforbruget pr m² i bygninger skal udregnes på årsbasis, og derfor også, at egenproduktion af energi, typisk fra solceller, skal tælles med som en reduktion af bygningens samlede energibehov pr m².

Dette princip gælder også det danske bygningsreglement¹, hvor der dog er indsat en begrænsning på 25 kWh/m²/år for, hvor meget egenproduktionen af energi kan indregnes i bygningens samlede nettoenergiforbrug pr m² på årsplan.

Bygningsreglementets energikrav tilskynder til opsætning af solceller på nye bygninger

”§ 259: For boliger, kollegier, hoteller og lignende bygninger må bygningens samlede behov for tilført energi til opvarmning, ventilation, køling og varmt brugsvand pr. m² opvarmet etageareal højst være 30,0 kWh/m² pr. år tillagt 1.000 kWh pr. år divideret med det opvarmede etageareal.

§ 265: Anlæg til vedvarende energi (VE) på bygninger eller i forbindelse med bygninger kan indregnes i energirammeberegningen for den pågældende bygning. Etableres en ny bebyggelse med et fælles VE-anlæg til forsyning af bebyggelsen, kan dette indregnes i energirammeberegningen under forudsætning af, at det er etableret til energiforsyning af den konkrete bebyggelse, og at det er placeret i nærheden af bygningen.”

Stk. 2. For alle bygninger kan der højst medregnes elproduktion fra vedvarende energianlæg som solceller og vindmøller svarende til en reduktion af behovet for tilført energi på 25 kWh/m² pr år i energirammen.

Bygningsreglementet tilskynder således til tilslutning af især solcelleanlæg ”bag måleren” på nyopførte bygninger for herved lettest muligt at opfylde driftsenergikravet i bygningsreglementet på maksimalt 30 kWh/m²/år. Dette gør sig gældende, hvis der efter opfyldelsen af klimaskærmskravene fortsat er en manko i forhold til opfyldelse af driftsenergikravet, og hvis anvendelsen af solceller er billigere end yderligere energieffektivisering.

Kravene i det tidligere bygningsreglement BR15 var nemlig udformet, så en opfyldelse af kravene til maksimalt varmetab gennem klimaskærmen og energikrav til installationer m.v. ikke automatisk medførte, at bygningens så også overholdt kravet til maksimalt energiforbrug. For langt de fleste bygninger opstod der således en manko, som enten skulle klares gennem yderligere energieffektiviseringer eller klares ved installation af typisk solceller, som næsten altid var den billigste løsning.

¹ www.bygningsreglementet.dk

BR18 nedtoner det indirekte krav om opsætning af solceller ved nybyggeri

Med fremkomsten af bygningsreglement 2018 blev det forsøgt at nedtone det faktiske krav i bygningsreglementet om installation af egenproduktion af energi på matriklen ved at stramme kravene til klimaskærmens maksimale varmetab og slække lidt på total-energirammekravet.

Justeringen af kravene hjalp, men det er endnu ikke klart i hvor stort omfang, det er lykkedes. For mindre bygninger vurderes problemet at være løst – i hvert fald for bygninger, som opvarmes med varmepumper. For bygninger, som opvarmes med fjernvarme, tyder meget på, at der stadig findes et indirekte krav om placering af solceller på nybyggeri.

For større bygninger vurderes det, at justeringen af kravene har hjulpet, men fortsat ikke helt har fjernet det indirekte krav om placering af solceller på alle nye bygninger. Trafik-, Bolig og Byggestyrelsen har derfor sat en analyse af problematikken i gang hos Statens Byggeforskningsinstitut. Også her ser det mere problematisk ud for bygninger opvarmet med fjernvarme end for bygninger opvarmet med varmepumper pga. af fastsættelsen af de såkaldte primærenergi-faktorer.

Renoveringsklasser og egen energiproduktion

Med Bygningsreglement BR15 blev der forsøgsmæssigt indført frivillige renoveringsklasser for eksisterende bygninger, som kunne anvendes i stedet for at opfylde fulde krav om nybyggeristandard for de dele af bygningen, som skulle udskiftes.

§ 280: Der gælder følgende for anvendelse af renoveringsklasser for eksisterende bygninger:

1) Behovet for tilført energi skal mindst reduceres med 30,0 kWh/m² pr. år.

3) Der skal være en andel af vedvarende energi i den samlede energiforsyning til bygninger.

Det er dog i retningslinjerne for anvendelse af renoveringsklasserne sikret, at en "renovering" ikke kan gennemføres udelukkende med opsætning af solceller på bygningen, idet kravet til sænkning af energibehovet er fastsat til 30 kWh/m²/år, hvilket er lidt større end muligheden for at medregne solcelleproduktion med maksimalt 25 kWh/m²/år til opfyldelse af renoveringsklassen.

4. Mængdemæssigt er EE og lokal VE ligestillet på årsplan, men tidsmæssigt og kvalitetsmæssigt er der forskel

På årsplan opgøres en sparet kWh og en egenproduceret kWh ens. Men det betyder ikke, at de i et energisystem baseret på fluktuerende produktion fra vind og sol vil have samme værdi.

En sparet kWh (både varme, transport og elektricitet - da opvarmning i bygninger og transport gradvis elektrificeres) vil have en effekt ved at reducere forbruget uanset om der er stor el-produktion eller lille el-produktion i el-nettet fra produktionen fra sol og vind.

En produceret kWh fra små anlæg med solceller og minivindmøller vil derimod have den lidt kedelige egenskab, at den altid vil blive produceret, hvor der er rigelig med el-produktion fra

store solcelleanlæg og vindmøller. Egenproducenterne vil altså ikke bidrage meget med produktion på tidspunkter, hvor der er knaphed på el i energisystemet.

El-besparelser vil således have en positiv effekt ved at reducere behovet for reserveproduktion eller lagringskrav, mens egenproduktionen ikke vil have denne systemgavnfulde effekt.

På grund af el-prisens afhængighed af den øjeblikkelige mængde af el, der produceres, vil egenproducenternes el-produktion tendere til at have en lavere værdi pr kWh end årgennemsnittet, idet egenproducenterne kun kan producere el fra solceller i de lyse dagtimer, når der meget ofte er rigelig el tilgængelig i forvejen og lavere forbrug.

Muligheden for lagring af el "bag måleren" hos egenproducenterne kan dog forbedre denne negative effekt.

Egenproducenternes største positive effekt for det kollektive energisystem kan derfor være i forhold til at kunne reducere deres belastning af el-nettet ved at udnytte den fleksibilitet, der ofte findes hos en egenproducent. Egenproducenterne kan således nedsætte deres behov for at få el fra el-nettet, når el-prisen er lav, og dermed give plads i el-nettet til at andre forbrugere kan agere fleksibelt og øge deres el-forbrug. Denne fleksibilitet i forhold til belastning af el-nettet og undgåelse af høje el-net-tariffer kræver, at egenproducenterne har batterier (og/eller el-biler) tilknyttet eller på anden måde slukker deres anlæg.

5. EU's elmarkedsdirektiv introducerer rettigheder og krav til egenproducenter og "borgerenergifællesskaber"

Med lanceringen den 30.11.2016 af den såkaldte "Vinterpakke", som siden kom til at hedde "Clean Energy for all" - pakken, satte EU-Kommissionen nye retningslinjer for el-markedet - og åbnede op for fastsættelse af nye rettigheder og samhørende pligter for egenproducenter af el samt for dannelsen af såkaldte "borgerenergifællesskaber" i elmarkedsdirektivet².

Efter lange forhandlinger blev en række direktiver og forordninger vedtaget og trådte i kraft den 5.6.2019.

Herefter har EU-landene 1 – 2 år til at få implementeret reguleringen i deres respektive nationale lovgivninger.

Det meget store fokus på egenproducenter og energifællesskaber udsprang af monopollignende forhold i det kollektive el-system i en række EU-lande, som ikke viste tegn på at ville udskifte deres energiproduktion fra fossil energi til vedvarende energi i de første mange år.

Derfor satsede EU-Kommissionen på at stille krav til, at hver enkelt bygning skulle gøres både mere energieffektiv og få sin energiforsyning baseret på vedvarende energi i større og større omfang. Dette udspil lå i sin forlængelse af kravene til energieffektivitet i bygninger i både bygningsdirektivet og energieffektivitetsdirektivet.

² EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU

Udspillet var derfor i første omgang fokuseret på at give egenproducenter af energi og borgerenergifællesskaber en række rettigheder, som ville gøre det muligt og økonomisk favorabelt for dem at producere egen eller fælles energi på grundlag af vedvarende energianlæg.

For et land som Danmark, hvor dette allerede længe har været en mulighed, og hvor der lå politiske beslutninger om at omstille hele den kollektive energiforsyning til vedvarende energikilder, gav denne tilgang nogle udfordringer.

For hvis man allerede var i gang med at omstille energisystemet til vedvarende energi, hvorfor skulle hver enkelt bygning så også forsynes af hovedsagelig egenproduceret energi?

Ikke bare ville de to tilgange komme i økonomisk konflikt med hinanden med hensyn til, hvem der skulle betale afgifter til statskassen, og hvem der skulle betale tariffer til at drive det danske energinet. I en dansk sammenhæng kunne det også forudses, at det samlet set vil være alt for dyrt at gøre begge dele - samt at fremdriften for lokale vedvarende energiproduktioner grundlæggende var meget dyrere end at foretage investeringer i større produktionsanlæg andre steder i energinettene.

De danske forhandlere havde derfor fokus på, at der skulle opretholdes et rimeligt pres for at muliggøre skift fra monopollignende fossil baseret kollektiv el-produktion i en række lande til muligheder for at producere sin vedvarende egen energi og udveksle denne over el-nettet. Men samtidig skulle det ikke medføre, at den grønne omstilling blev rasende dyr i Danmark, hvor vi allerede var i gang med en kollektiv omstilling af energiforsyningen.

Ligeledes blev det en dansk sag at sikre, at der ikke kun var fordele for egenproducenter og borgerenergifællesskaber, men også pligter, som skulle sikre lige rettigheder for alle, fx klageadgang og netbalanceforpligtelser, samt en erstatningsbetaling, hvis lokale initiativer skævvred den kollektive energiforsyning til ulempe for de fleste.

Endelig var det vigtigt for Danmark at sikre, at der fortsat kunne ske en lige og retfærdig behandling af alle energikunder, at betalingen for el-nettet skete efter et solidarisk princip, hvor forbrugere i det åbne land betalte samme tilslutningsbidrag og samme tariffer til drift af el-nettet som forbrugere, som bor tæt i byen.

I den lange forhandlingsperiode lykkedes det ganske godt for Danmark at få forenet de to hensyn, selvom der skal ses godt efter i detaljerne for at finde de danske undtagelsesmuligheder for at krav til og muligheder og ansvar for hele omstillingen til vedvarende energi ikke lægges over på egenproducenter og borgerenergifællesskaber.

6. Regler for egenproducenter og energifællesskaber i Elmarkedsdirektivet

De vigtigste regler for egenproducenter og borgerenergifællesskaber fremgår af el-markedsdirektivets Artikel 15 og 16.

Dette er reglerne, som de står i Elmarkedsdirektivet.

Aktive kunder

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder har ret til at handle som aktive kunder uden at være underlagt uforholdsmæssige eller forskelsbehandlende tekniske krav, administrative krav, procedurer og gebyrer, samt netgebyrer, der ikke afspejler omkostningerne.

2. Medlemsstaterne sikrer, at aktive kunder:

a) har ret til at udøve aktivitet enten direkte eller gennem aggregering

b) har ret til at sælge egenproduceret elektricitet, herunder gennem elkøbsaftaler

c) har ret til at deltage i fleksibilitetsordninger eller energieffektivitetsordninger

d) har ret til at delegere forvaltningen af de anlæg, der er nødvendige for deres aktiviteter, til en tredjepart, herunder installation, drift, databehandling og vedligeholdelse, uden at denne tredjepart anses som en aktiv kunde

e) er underlagt omkostningsægte, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende netgebyrer, der er opgjort særskilt for den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet, i overensstemmelse med dette direktivs artikel 59, stk. 9, og artikel 18 i forordning (EU) 2019/943, idet det sikres, at de bidrager på en passende og afbalanceret måde til systemets samlede omkostninger

f) er økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i elektricitetssystemet; med henblik herpå skal de være balanceansvarlige parter eller delegere deres balanceansvar i overensstemmelse med artikel 5 i forordning (EU) 2019/943.

3. Medlemsstaterne kan i deres nationale ret have forskellige bestemmelser, der finder anvendelse på individuelle aktive kunder og aktive kunder, der handler i fællesskab, forudsat at alle rettigheder og forpligtelser som fastsat i medfør af denne artikel finder anvendelse på alle aktive kunder. Enhver forskel i behandling af aktive kunder, der handler i fællesskab, skal være forholdsmæssig og behørigt begrundet.

4. De medlemsstater, der har eksisterende ordninger, der ikke særskilt opgør den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet, må ikke tildele nye rettigheder i henhold til disse ordninger efter den 31. december 2023. Under alle omstændigheder skal kunder, der er omfattet af eksisterende ordninger, til enhver tid have mulighed for at vælge en ny ordning, der som grundlag for beregningen af netgebyrer særskilt opgør den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet.

5. Medlemsstaterne sikrer, at aktive kunder, der ejer et energilageranlæg:

a) har ret til nettilslutning inden for et rimeligt tidsrum efter anmodningen, forudsat at alle nødvendige betingelser såsom balanceansvar og tilstrækkelig måling er opfyldt

b) ikke er underlagt noget dobbeltgebyr, herunder netgebyr, for lagret elektricitet, der forbliver i deres egne anlæg, eller ved levering af fleksibilitetsydelser til systemoperatører

c) ikke omfattes af uforholdsmæssige licenskrav og gebyrer

d) har lov til at levere flere ydelser samtidig, hvis det er teknisk muligt.

Artikel 16

Borgerenergifællesskaber

1. Medlemsstaterne opstiller et gunstigt regelsæt for borgerenergifællesskaber, idet det sikres, at:

- a) deltagelse i borgerenergifællesskaber er åben og frivillig
- b) medlemmer af eller partshavere i et borgerenergifællesskab har ret til at trække sig ud af fællesskabet, i hvilket tilfælde artikel 12³ finder anvendelse
- c) medlemmer af eller partshavere i et borgerenergifællesskab ikke mister deres rettigheder eller forpligtelser som husholdningskunder eller aktive kunder
- d) relevante distributionssystemoperatører under forudsætning af rimelig kompensation som vurderet af den regulerende myndighed samarbejder med borgerenergifællesskaber om at lette overførsel af elektricitet inden for borgerenergifællesskaber
- e) borgerenergifællesskaber er omfattet af ikkeforskelsbehandlende, rimelige, forholdsmæssige og gennemsigtige procedurer og gebyrer, herunder med hensyn til registrering og udstedelse af tilladelse, samt til gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og omkostningsægte netgebyrer i overensstemmelse med artikel 18 i forordning (EU) 2019/943, idet det sikres, at de bidrager på en passende og afbalanceret måde til systemets samlede omkostningsdeling.

2. Medlemsstaterne kan i det gunstige regelsæt fastsætte, at borgerenergifællesskaber:

- a) er åbne for grænseoverskridende deltagelse
- b) har ret til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet og til selvstændigt at forvalte dem på de betingelser, der er fastsat i denne artikels stk. 4
- c) er omfattet af undtagelserne i artikel 38, stk. 2.

3. Medlemsstaterne sikrer, at borgerenergifællesskaber:

- a) kan få adgang til alle elektricitetsmarkeder, enten direkte eller via aggregering, på en ikkeforskelsbehandlende måde
- b) behandles på en ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssigt afpasset måde for så vidt angår deres aktiviteter, rettigheder og forpligtelser som slutkunder, producenter, leverandører, distributionssystemoperatører eller markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering
- c) er økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i elektricitetssystemet; de skal i denne forbindelse være balanceansvarlige parter eller skal delegere deres balanceansvar i overensstemmelse med artikel 5 i forordning (EU) 2019/943

³ Vores reference: Artikel 12 handler om retten til at skifte leverandør og regler for skifterelaterede gebyrer

d) med hensyn til forbrug af egenproduceret elektricitet behandles som aktive kunder i overensstemmelse med artikel 15, stk. 2, litra e)

e) har ret til inden for borgerenergifællesskabet at foranstalte deling af elektricitet, der produceres af de af fællesskabet ejede produktionsenheder, med forbehold af de andre betingelser i denne artikel og under forudsætning af, at fællesskabsmedlemmerne bevarer deres rettigheder og forpligtelser som slutkunder.

Hvis elektricitet deles, berører dette med henblik på første afsnit, litra e), ikke de gældende netgebyrer, -tariffer og -afgifter i overensstemmelse med en gennemslagslig cost-benefit-analyse af distribuerede energiresourcer udviklet af den kompetente nationale myndighed.

4. Medlemsstaterne kan beslutte at give borgerenergifællesskaber ret til at forvalte distributionsnet i deres driftsområde og fastlægge de relevante procedurer med forbehold af kapitel IV eller andre regler og forskrifter, der gælder for distributionssystemoperatører. Hvis en sådan ret gives, sikrer medlemsstaterne, at borgerenergifællesskaber:

a) har ret til at indgå en aftale om driften af deres net med den relevante distributionssystem- eller transmissionssystemoperatør, som deres net er tilsluttet

b) er underlagt passende netgebyrer ved tilslutningspunkterne mellem deres net og distributionsnettet uden for borgerenergifællesskabet, og at sådanne netgebyrer opgøres særskilt for henholdsvis den mængde elektricitet, der leveres til distributionsnettet, og den mængde elektricitet, der forbruges fra distributionsnettet uden for borgerenergifællesskabet, i overensstemmelse med artikel 59, stk. 7

c) ikke forskelsbehandler eller skader kunder, der fortsat er tilsluttet distributionssystemet.

7. Udkast til implementering af el-markedsdirektivet i dansk lovgivning

Udkastet til dansk implementering⁴ af el-markedsdirektivet blev sendt i høring den 6.7.2020 med høringsfrist den 24.8.2020.

I høringsudkastet lægger ministeriet op til at anvende en række principper for den danske implementering, som gennemføres via en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte regler for aktive kunder og borgerenergifællesskaber. De vigtigste principper i høringsudkastet er:

Aktive kunder skal have ret til at være egenproducenter efter de almindelige regler i dansk ret om egenproducenter, som forbruger eller lagrer el bag en måler (på den aktive kundes lokalitet). Disse kunder vil være underlagt reglerne i el-afgiftsloven om undtagelse fra afgift.

Aktive kunder skal være økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de eventuelt skaber i el-systemet, hvilket især vil være relevant, når den aktive kunde leverer produceret eller lagret el til nettet, og i forbindelse med aktive kunders deltagelse i fleksibilitetsordninger, som i teorien både kan billiggøre og fordyre det kollektive el-system til gavn eller ulempe for alle forbrugerne.

⁴ Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.)

Tarifferne skal være omkostningsægte, hvilket betyder, at ydelser som udgangspunkt skal bruttoafregnes. Der skal således ske en særskilt opgørelse for den el, der leveres til nettet og for den el, der forbruges fra nettet. Reguleringen understøtter dermed, at hverken årsnettoafregning eller timenettoafregning kan opnås mere. Og med fuld udrulning af fjernaflæste el-målere, vil detaljeringsgraden for en bruttoafregning øges.

Kunder, der lagrer elektricitet i egne anlæg, eller leverer fleksibilitetsydelser til systemoperatør må ikke underlægges dobbelttarifiering. For kunder, som køber el via el-nettet, når den er billig, for at lagre den på egen matrikel og derefter sælge denne el igen, når prisen er dyr, må der nødvendigvis ændres i de nuværende betingelser. Et eksempel kan være kunder, som anvender batterier i el-biler til dette formål, hvilket ofte kan være positivt for det kollektive el-net og el-system.

Borgerenergifællesskaber findes ikke i dansk lovgivning, men der er alligevel visse principper i dansk lovgivning, som er relevante.

En elforbruger er gennem el-forsyningsloven sikret fri ret til valg af el-leverandør.

Bevillinger til drift af kollektive el-forsyningsvirksomheder kan kun meddeles til ansøgere, som skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Prisdifferentiering af tariffer af hensyn til effektiv udnyttelse af elnettet og til elforsyningsikkerhed er tilladt. Nettariffer skal således være omkostningsægte og prisdifferentiering af nettariffer på baggrund af geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde.

Tarifsystemets rammer for el-nettet betyder, at ministeren ikke kan diktere tarifudformning eller særlige produkter, men ministeren kan inden for rammerne af EU-reguleringen bestemme, hvilke hensyn, der skal inddrages, når metoderne for tarifudformningen udvikles. Det er således branchen, der udformer tarifieringsmetoderne, som efterfølgende skal godkendes af Forsyningstilsynet.

Borgerenergifællesskaber skal således reguleres via en bemyndigelsesbestemmelse, som er afgrænset af direktivets krav om sikring af rettigheder og forpligtelser for borgerenergifællesskaber. Dertil skal reglerne kunne forpligte el-handelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder på fastsættelse af regler om rettigheder for borgerenergifællesskaber i det omfang dette kræves i elmarkedsdirektivet.

8. Principper for ministerens reguleringsbemyndigelse af aktive forbrugere og borgerenergifællesskaber

Gennemgangen af de overordnede principper om aktive forbrugere og borgerenergifællesskaber kommer i høringsudkastet til udtryk i en afgrænsning af ministerens reguleringskompetence på fem områder, som beskrives herunder:

1: Deling- og køb af el:

Deling af produceret el i et borgerenergifællesskab bør ske på grundlag af almindelige markedsregler gennem aftale mellem en el-handelsvirksomhed og et borgerenergifællesskab, hvor elhandelsvirksomheden varetager både den egenproduktion, som afsættes til el-nettet og det forbrug, som aftages fra el-nettet. For forbruget vurderer ministeriet at hele borgerenergifællesskabets forbrug skal leveres af samme el-handelsvirksomhed, som herved også varetager balanceansvaret.

Et borgerenergifællesskab kan dog også selv etablere sig som el-handelsvirksomhed, og vil være omfattet af de almindelige regler om el-handelsvirksomheder.

Deltagelse i et borgerenergifællesskab og derved kollektivt at vælge el-handelsvirksomhed opfattes som at gøre brug af den enkelte forbruger frie ret til valg af el-handelsvirksomhed. Dette strider dog imod, at den enkelte forbruger fortsat har ret til at vælge en anden el-handelsvirksomhed til sin egen el. Problemstillingen synes således uafklaret i høringsudkastet.

2: Eje, etablere, købe eller leje selvstændigt distributionsnet:

Ministeriet vurderer, at hensynet til nye aktører som borgerenergifællesskaber og deres rettigheder ikke bør forfølges i en sådan grad, at dette vil ske på bekostning af de øvrige el-system-brugere og det fælles gode, som det kollektive el-net udgør. Der lægges derfor ikke op til, at borgerenergifællesskaber kan eje, etablere, købe eller leje selvstændigt forvaltede el-distributionsnet.

Hvis borgerenergifællesskaber skulle agere som el-netvirksomheder, så skal de opfylde kravene i el-forsyningsloven til bevillingshavere, som blandt andet omfatter tredjepartsadgang for eksterne brugere af el-nettet og om at have den fornødne tekniske og økonomiske kapacitet, og det fornødne personale. Samlet set vurderer ministeriet, at dette vil udgøre en uforholdsmæssig stor byrde for et borgerenergifællesskab.

Endvidere giver el-forsyningslovens bevillingssystem de bevillingshavende el-netvirksomheder eneret til drift af distributionsnet i deres respektive geografiske lokale områder. Dette system forventes fortsat fremadrettet.

Ministeriet vurderes således at borgerenergifællesskaber ikke bør gives muligheden for at være el-netvirksomhed.

3: Nettariffer:

Der kan kun forekomme en differentieret nettarif til borgerenergifællesskaber svarende til den værdi, som, fællesskabets aktiviteter reducerer el-netselskabets omkostninger med.

Og der kan opkræves betaling fra borgerenergifællesskabet, hvis borgerenergifællesskabets aktiviteter – f.eks. salg af fleksibilitet til energisystemet – giver anledning til forøgede udgifter for netselskabet.

Modsat kan der ske betaling fra el-netselskabet, når borgerenergifællesskabet leverer en fleksibilitetsydelse, som el-netselskabet efterspørger, for samlet set at billiggøre driften af det kollektive el-net.

Dette tilsiger, at borgerenergifællesskaber i områder med spredt bebyggelse (i en enkelt radial på el-distributionsnettet) vil kunne agere fleksibelt og dermed få ret til nedsat el-nettarif eller få ekstra betaling, da el-nettet oftest er svagest i disse områder og derfor først vil have brug for aktiv fleksibel adfærd for at undgå omkostningstung el-netopgradering.

I tætbebyggede områder er elnettet som regel stærkere, og her vil det være sværere for borgerenergifællesskabet at dokumentere, at deres aktivitet gavnedel el-netselskabet økonomisk samlet set.

Det stigende el-forbrug skaber belastning på bestemte tidspunkter. Derfor må det forudses, at der fortsat vil ske en stigning i fastlæggelsen af tidsdifferentierede tariffbetalinger i takt med at elektrificeringen tager til. En tidsdifferentieret tarif er et udtryk for en betaling fra el-netselskabet til forbrugere, som evner at flytte deres forbrug fra perioder, hvor el-nettet er meget belastet, til perioder, hvor der er god plads. Dette gælder naturligvis også egenproducenter og energifællesskaber. Indførelse af tidsdifferentierede tariffer må derfor kunne opfylde i hvert fald en del af el-markedsdirektivets krav om at belønne energifællesskaber, som gavner det samlede energisystem eller el-nettet.

Hvis et borgerenergifællesskab nedsætter sit samlede effektkrav, kan de få en reduceret effektbetaling, når tarif-systemet som forventeligt er ændret til at have et element af betaling for det årlige maksimale el-effekttræk. Dette vil formentlige også kunne ses som en opfyldelse af el-netselskabernes økonomiske incitament til borgerenergifællesskaberne. Dette beskrives i den helt centrale sætning:

"regler, der forpligter netvirksomhederne til at samarbejde med borgerenergifællesskaberne om at lette deres deling af elektricitet samt, inden for rammerne af elforsyningsloven, forpligter netvirksomhederne til at samarbejde om at udvikle en særlig tarif til borgerenergifællesskaberne, så de afspejler de reelle omkostninger eller besparelser, som borgerenergifællesskabets produktion og forbrug bevirker på netdriften."

El-markedsdirektivet taler kun om "tariffer", som om det fortsat er en fast betaling afregnet pr forbrugt kWh. Men hvor langt rækker begrebet "tarif" egentlig og kan forskellige tillæg eller ekstra omkostninger til driften af el-nettet defineres ind under "reelle omkostninger eller besparelser" og dermed opfylde kravet i el-markedsdirektivet? En række spørgsmål er stadig uafklarede:

- Kan tillæg i form af betaling til potentielle egenproducenter for efterspurgt fleksibilitetslevering til el-nettet opfattes som en del af en el-nettarif?
- Kan en tidsdifferentieret tarif for alle forbrugere uanset om de er almindelige forbrugere, aktive forbrugere, egenproducenter eller borgerenergifællesskaber opfattes som opfyldelse af kravet?
- Kan reduceret effekt-betaling ved et muligt mindsket maksimalt el-effektbehov til aktive forbrugere eller borgerenergifællesskaber ved et skift i tariferingsydelser være en

opfyldelse af kravet?

- Kan direkte betaling for udbedte ydelser i en enkelt radial, som har organiseret sig som et borgerenergifællesskab være en del af tarifieringen og dermed være med til at opfylde kravet om differentieret el-nettarifbetaling?

4: Grænseoverskridende deling af elektricitet

Ministeriet vurderer, at hvis dette tillades, så vil det indebære en væsentlig forøget kompleksitet i koordinering, el-systemer og afregning på tværs af grænser. Det vurderes derfor, at der ikke bør gives adgang for borgerenergifællesskaber for grænseoverskridende deltagelse.

5: Kommuners adgang til at deltage i borgerenergifællesskaber

El-markedsdirektivet og el-forsyningsloven giver kommuner en klar adgang til at deltage i borgerenergifællesskaber som medlem eller partshaver under forudsætning af, at borgerenergifællesskabet er organiseret som et selskab med begrænset ansvar.

9. Vurdering af principperne bag høringsudkastet

Overordnet set vil de principper, som fremlægges i høringsudkastet til den danske implementering af El-markeds direktivets paragraf 15 og 16 om aktive forbrugere og energifællesskaber, følge den samme linje, som Danmark fik forhandlet ind som mulighed i direktivet. Det vil sige:

- Der satses fortsat på, at det er det kollektive el-system, som skal omstilles til vedvarende energi.
- Dette kollektive el-net skal fortsat drives med solidarisk betaling for drift af el-nettet, således at alle husholdningsforbrugere betaler samme tariffer til drift af det samlede el-net uanset, om de bor tæt eller langt fra hinanden og derfor har forskelligt behov for el-net.
- Aktive forbrugere og borgerenergifællesskaber har allerede og får flere muligheder for at deltage i den grønne omstilling, men det kommer til at ske som et positivt ekstra bidrag til en billiggørelse af driften af det samlede el-net.
- Der vil derfor komme nye muligheder for at få betaling for at levere ydelser, som det kollektive el-net har brug for, så der sikres en effektiv, sikker og billig drift af el-nettet til gavn for alle el-forbrugere.
- Disse særlige ydelser vil kun kunne opnå en betaling for f.eks. levering af fleksibilitet, når el-nettet har brug for denne fleksibilitet for at sikre billigste og mest effektive drift til gavn for alle.

10. Aktive forbrugere og borgerenergifællesskaber som en aktiv omkostningseffektiv del af energisystemet og driften af elnettet

Forventninger hos borgerenergifællesskaber om, at de nye regler vil kunne skabe besparelser for medlemmer af disse fællesskaber (på både elpris, nettarifbetaling, PSO, afgiftsbetaling og moms), er historisk betinget af, at det i en periode har været muligt at reducere disse betalinger så meget, at der har været store fordele ved selv at producere el og forbruge denne bag egen måler.

Det er svært at forestille sig, at der dannes borgerenergifællesskaber, som ikke enten har solceller og/eller batterier inkluderet, da det er disse teknologier, som kan skabe de fleksibilitetsmuligheder og regulative økonomiske fordele, der kan skabe økonomisk overskud for borgerenergifællesskabet.

Det første spørgsmål i forbindelse med udbredelsen af både aktive egenproducerende forbrugere og dannelsen af borgerenergifællesskaber med produktion af el er, i hvilket omfang det fortsat er muligt at undgå en del af betalingerne til el, tarif, PSO, afgifter og moms heraf?

Det andet spørgsmål er, hvorvidt der kan opnås betaling for handel med el samhørende med lagring og/eller levering af fleksibilitet til hhv. el-systemet og det lokale el-net?

Egenproducenter med lagringskapacitet i form af batterier kan have en vis positiv effekt på stabiliteten af el-systemet. De kan især have en potentiel mulighed for gennem fleksibel adfærd mod betaling herfor at understøtte en stabil og prisbillig drift af el-distributionsnettet til gavn for alle tilknyttede forbrugere.

Det tredje spørgsmål omhandler udbredelsen af aktive forbrugere med lagringsenheder og dannelsen af borgerenergifællesskaber også med lagringsenheder. Her er det uklart i hvilket omfang de kommende regler muliggør fleksibel udveksling mellem forbrugere og el-nettet?

11. Rammebetingelserne har stor betydning for økonomien i solcelleudbygning

Solceller vil spille en betydende rolle i den danske elforsyning ved at bidrage til opfyldelse af målet om klimaneutralitet i 2050.

Derimod er det fortsat uklart, hvor solcellerne vil blive placeret, idet omkostningerne ved udbygning med solceller varierer ganske meget ift. den type af solceller, der installeres, og især den lokalitet, hvor de placeres.

- Den dyreste udbygning i dag - regnet i nødvendige investeringer pr produceret kWh fra solceller - er placering af relativt små solcelleanlæg på en stor mængde tage, som ikke nødvendigvis alle er helt optimalt placeret i forhold til solen.
- Dernæst kommer placering af store anlæg på egnede store tage som industribygninger eller idrætshaller eller lignende.
- Den billigste pris pr produceret kWh fås for øjeblikket ved flere hektarstore landbaserede solcelleanlæg. Men her inddrages ofte landbrugsjord for at få plads til

solcellerne.

- En fjerde kategori findes i form af bygningsintegrerede solceller, som i dag er ganske dyre, men som fremadrettet kan bringes ned i omkostninger, idet omkostningerne til solcellerne principielt skal fratrækkes den sparede omkostning til de materialer, som de solcellebaserede materialer erstatter i byggeriet.
- Endelig kan der med tiden komme forbrugere, som via egenproduktion af energi og etablering af lagringsmuligheder og tilpasning af forbrug helt ønsker at koble sig fra de kollektive energisystemer for herved selv at håndtere sin energiforsyning. Denne anvendelse af egenproduktion vil formentlig fortsat i en årrække være ret bekostelig.

Hvilke af disse solcelletyper og -placeringer, som fremadrettet vil blive udnyttet, afhænger naturligvis af privatøkonomien. Dette afhænger igen for de dyrere installationer af, hvilke omkostninger i form af tariffer, afgifter, moms osv. som kan spares gennem den regulering, som foretages på området. Eller om der fortsat via regulering i bygningsreglementet kan reduceres på isoleringsomkostningerne gennem opsætning af solceller på nye bygninger.

Det er derfor afgørende vigtigt for solcelleproducenter, solcellemontører, materialeudviklere m.fl. at have et godt og langsigtet overblik over de fremtidige rammebetingelser.

I langt de fleste tilfælde vurderes det således, at det er den direkte økonomiske fordel, som driver udbygninger af mindre solcelleanlæg eventuelt med samhørende batterier bag måleren.

12. Sammenfattende vurdering af mulighederne for aktive forbrugere, egenproducenter og borgerenergifællesskaber

Ud fra en analyse af de forskellige samtidige udviklinger, som sker for øjeblikket med effekt på fastlæggelsen af betingelser for aktive forbrugere/egenproducenter og borgerenergifællesskaber, kan peges på følgende forventede kommende vilkår:

For aktive forbrugere / egenproducenter må det forventes:

- Egenproduktion af elektricitet vil fortsat kunne opnå fritagelse for betaling af afgift til staten for den del af el-produktionen, som forbruges samtidigt bag måleren på den enkelte lokalitet.
- Import/forbrug af elektricitet fra det kollektive el-net vil blive pålagt el-afgift.
- Aktive forbrugere har ret til at sælge overskydende el-produktion til dagspris, hvis el-nettet har kapacitet til at transportere dette.
- Aktive forbrugere vil, som alle andre forbrugere, have ret til at deltage i eventuelle markeder for fleksibilitetsydelse, såfremt de opfylder betingelserne herfor, og den lokale placering af forbrugeren i el-nettet muliggør en deltagelse.
- Anvendelse af egen lagring / egne batterier "bag måleren" vil fortsat være mulig for at øge "samtidigeden" af eget forbrug og egenproduktion uden import af el fra el-nettet.

- En del af tariffbetalingen vil fremadrettet ske som en betaling fastlagt pr år for det maksimale el-effekttræk i stedet for som i dag udelukkende pr importeret kWh fra el-nettet. Dette vil mindske afgiftsfordelen fra samtidighed mellem forbrug og egenproduktion, men øge fordelene ved at anvende eventuelle batterier til at nedsætte det maksimale el-effektbehov i stedet for at anvende dem til at øge samtidigheden mellem el-produktion og el-forbrug.
- Gradvist vil der komme mulige indtægtsmuligheder/tariffordelen til forbrugere, som aktivt deltager med fleksibilitet, når der er behov for dette til billiggørelse af drift af det kollektive el-net. For små forbrugere må det forventes, at denne indtægt fortrinsvist vil komme fra betaling fra el-netselskabet, hvor et fleksibelt forbrug kan spare en bekostelig forstærkning af det pågældende el-net.
- Især den påbegyndte tidsmæssigt opdelt el-net-tariffbetaling for anvendelse af el i højlastsituationer, mellemload-situationer eller lavlast-situationer vil gradvist udvikle sig fra en relativ stiv regulering udelukkende fastlagt ud fra de historiske forbrugsspidser til en mere dynamisk timebaseret tidsdifferentiering, når elektrificeringen af varme og transport slår kraftigere igennem.
- Der findes en løsning, så aktive forbrugere fremover uden at blive dobbeltbeskattet kan udnytte eventuelle egne batterier til at tilbyde fleksibilitet til især el-netdriften ved f.eks. at lagre el fra el-nettet, når el-prisen er lav og der er plads i el-nettet, for herefter at sælge den tilbage til el-nettet, når el-prisen er høj og/eller hvor el-nettet er trængt og har behov for lokalt supplement.

For borgerenergifællesskaber må det forventes:

- Borgerenergifællesskaber kan ikke involvere parter fra flere lande.
- Borgerenergifællesskaber kan ikke drive egne el-distributionsnet.
- Hverken borgerenergifællesskaber eller andre aktive forbrugere får ret til at få betaling for leverede ydelser som fleksibilitet til energisystemet eller el-nettet, hvis der ikke er behov for ydelsen eller efterspørgsel efter den.
- Borgerenergifællesskaber, hvor en eller flere etageejendomme på samme matrikel eller lokalitet installerer en hovedmåler for alle lejligheder, vil fortsat kunne afregne med el-handler og el-net-selskab efter flowet i denne hovedmåler., De bliver herved betragtet på lige fod med en enkelt aktiv forbruger/egenproducent.
- Borgerenergifællesskaber mellem flere forbrugere på forskellige matrikler eller lokaliteter kan forvente en afgiftsbetaling baseret på hver enkelt el-forbrugers import af el fra el-nettet. Der kan således ikke forventes besparelser på betaling af el-afgifter til staten eller el-net-tariffer ved indgåelse af et borgerenergifællesskab på tværs af matrikler.

- Borgerenergifællesskaber har efter el-markedsdirektivet ret til en forhandling om tarif til el-netselskabet baseret på borgerenergifællesskabets skabelse af økonomiske fordele eller ulemper for det kollektive el-net. Det må forventes, at forhandlingsretten af el-nettarif for borgerenergifællesskabet kan anses for tilgodeset ved, at borgerenergifællesskabet kan få sin tariffbetaling påvirket af den tidsmæssige profil af det samlede forbrug i hver enkelt lokalitet i borgerfællesskabet på samme måde som alle andre forbrugere.
- Det synes oplagt, at borgerenergifællesskaber, især i områder med et "tyndt" elnet, gennem aftaler med el-net-selskabet om levering af en samlet aftalt fleksibel opførsel, kan modtage en form for betaling for dette fra el-net-selskabet sat i forhold til den omkostning, som el-net-selskabet kan spare til udbygning af el-nettet lokalt.
- Det synes nødvendigt at udvide begrebet "tarif" til at omfatte både en kWh-baseret tariffbetaling, en maksimal-effekt-betaling, en tidsdifferentieret tarif og diverse mulige betalinger fra el-net-drift ved levering af fleksibilitet, som er nødvendig for at undgå eller udskyde en omkostningstung opgradering af el-nettes kapacitet.
- Der synes ikke at komme egentlige nye økonomiske fordele ved at indgå et borgerenergifællesskab uden lokal sammenhæng, da betaling af både el-afgifter og el-net-tariffer vil ske efter et bruttoprincip, hvor det er brugen af el-nettet i hver enkel lokalitet, som afgør betalingens størrelse.
- Det synes nødvendigt at finde en smidig løsning på konfliktpunktet om, at deltagelse i et borgerenergifællesskab defineres som at udnytte sin ret til frit valg af el-leverandør – samtidig med, at retten for den enkelte forbruger til frit at vælge el-leverandør med højst ½ års binding fastholdes.

13. Anbefalinger til byggeriets aktører

Fastlæggelsen af mulighederne for at agere i el-markedet for egenproducenter, aktive forbrugere og borgerenergifællesskaber vil få betydning for en række af byggeriets aktører, som arbejder med bestemte bygningsejere.

Som udgangspunkt ser det ud til, at reglerne fortsætter med fritagelse for betaling af afgift m.v. for den egenproduktion af strøm, som forbruges "bag måleren" med det samme.

Der ses heller ingen umiddelbare tegn på, at kravene i bygningsreglementet med hensyn til maksimal medregning af egenproduktion i opfyldelsen af totalenergikravet og i de frivillige renoveringsklasser ændres.

Der kan ske en yderligere justering i bygningsreglementets sammenhængende krav om maksimalt varmetab gennem klimaskærmen, regulering af tekniske installationer, primære energifaktorer og totalenergikravet, som vil få betydning for omfanget af solceller.

Hvordan reglerne for borgerenergifællesskaber i el-markedsdirektivet implementeres i dansk lovgivning er endnu uklart, men det ser ud til, at borgerenergifællesskaber stort set vedbliver med at have samme rettigheder som aktive forbrugere.

Generelt kan involverede aktører afvente implementeringen af EU's elmarkedsdirektiv i dansk lovgivning for at være sikre på de reelle vilkår. Der kan for nogle aktører være en forventning om, at der med el-markedsdirektivet nye begreb "borgerenergifællesskaber" bliver mulighed for forbedret økonomisk gevinst ved egenproduktion. Dette er ikke nødvendigvis tilfældet.

14. Målgruppe for dette fremsynsnotat

Mange boligafdelinger – måske især andelsboligforeninger og sociale boligafdelinger påtænker at etablere egenproduktion af vedvarende energi. Herved bliver de aktive forbrugere.

Overgang fra separate el-målere i hver lejlighed til en fælles hovedmåler suppleret med bimålere er en mulighed for at placere mere sammenfaldende egenproduktion og forbrug "bag måleren" og derved reducere betaling af el-afgifter og el-net-tariffer og moms heraf.

Der kan være en forventning om, at implementeringen af EU's elmarkedsdirektiv giver nye muligheder for at lægge endnu mere samhörende egenproduktion og forbrug "bag måleren", og dermed mulighed for at yderligere økonomiske fordel ved at knytte forskellige lokaliteter sammen i borgerenergifællesskaber. Økonomisk fordel så som reduktion af betaling af f.eks. el-afgifter og el-net-tariffer.

Dette fremsynsnotat konkluderer, at der sandsynligvis ikke bliver sådanne fordele.

Fremsynsnotatets målgruppe er de beslutningstagere og ildsjæle, der påtænker at danne borgerenergifællesskaber f.eks. uden hensyn til matrikler eller lokaliteter, samt deres rådgivere, de kommuner, de er beliggende i og de el-net-selskaber, som de er hjemmehørende hos.

Dette fremsynsnotat er en del af projektet "Bygninger og Grøn Omstilling". Find mere information og materiale fra projektet på <https://www.concito.dk/projekter/bygninger-groen-omstilling>